

הניצול שסירב להתיישב

מר מאיר מוס

הסיפור שלי

סיפור מעורר השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה ולדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו אייזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמן

הוא פשוט כעס כל כך על הקב"ה בעקבות כל מה שעבר עליו. רק אחרי שנולדתי אני, בנו בכורו, הוא הסכים להגיע לבית הכנסת לכבוד ברית המילה שלי.

תלאתיו של אבי נמשכו כאשר אמי נפטרה בגיל שלושים ושמונה, כאשר אחי ואני היינו נערים בני עשרה. זה קרה בדיוק בשלב שבו אבי הצליח סוף כל סוף לאסוף את השברים ולשקם את חייו, וזה הגביר את תחושת המרירות שלו, וגרם לו להתרחק עוד יותר מיהדותו.

ואז, למורת רוחו של אבי, התקרבותי אני לשמירת מצוות, ואחרי סיום לימודי בתיכון, עברתי ללמוד בישיבת חב"ד במלבורן. זה באמת אכזב את אבי, מאחר שהוא עצמו זנח את כל זה, והנה עכשיו בנו חובש כיפה ולובש ציצית! זה פשוט היה יותר מדי בשבילו.

כשראה שאינו מצליח לשכנע אותי לעזוב את הישיבה, הוא החליט לנסוע לניו יורק כדי לשוחח על כך ישירות עם הרבי. נראה לי שהוא חשב להעניק תרומה הגונה לחב"ד, ושאו הרבי יעשה את מה שהוא רצה - כלומר, יאמר לי לעזוב את הישיבה. אני באמת משוכנע שזו הייתה התכנית שלו.

כך, בשנת תשל"ה (1975), אבי קבע פגישה עם הרבי, ורק כעבור שנים יצא לי לשמוע מה באמת התרחש שם. ראשית, אבי סירב לשבת בנוכחות הרבי; הוא אמר, "במונקאטש למדנו שאף פעם לא יושבים בנוכחות הרבי". על כך השיב הרבי, "אם אתה לא תשב, גם אני לא אשב".

הרבי עמד מאחורי שולחן העבודה שלו, ואז, בשלב מסוים הוא הקיף את השולחן ונעמד לצד אבי. הוא שאל אותי שאלות רבות על אודות האדמו"ר ממונקאטש, והתעניין בנוגע לתקופת לימודיו של אבי בישיבה שלו.

«

הסיפור שאותו הייתי רוצה לספר, קשור לאבי, סם מוס, יותר מאשר אלי. אבי נולד במונקאטש, צ'כוסלובקיה - כיום מוקצ'בו, אוקראינה - שם הוא למד בישיבתו של האדמו"ר ממונקאטש, רבי חיים אלעזר שפירא, בעל 'המנחת אלעזר'.

בשנת תש"ד (1944), דחסו הנאצים את יהודי מונקאטש לגטו בפאתי העיר, ממנו הם נשלחו למחנה הריכוז אושוויץ, ומאוחר יותר הועברו למחנה דכאו. הם עברו שם תלאות אימות, ובשלב מסוים אבי חלה מאוד והגיע אל סף המוות ממש. חייו ניצלו הודות לתושייתו של סבי, שבעזרת עובד מטבח בשם אוסקר הלר, הבריח עבורו מזון נוסף שסייע לו להחלים. אחרי המלחמה עשה אבי את דרכו לאוסטרליה, שם הוא נישא והקים מפעל טקסטיל מאוד מצליח. אני ואחי נולדנו בסידני.

בעקבות מאורעות השואה, זנח אבי את אורח החיים הדתי. למעשה, מאז השחרור בשנת תש"ה (1945) ועד לשנת תשט"ז (1956) לא דרכה כף רגלו בבית כנסת.

מיזם מיוחד לשימור זיכרונות ועדויות על חייו ופועלו של הרבי מליובאוויטש. סיפור זה הוא אחד מני רבים שתועדו על ידינו בראיונות וידאו לאורך השנים. נכון להיום, מצויות בידינו מעל 1500 עדויות מכלי ראשון. אף שהשתדלנו כמיטב יכולתנו לאמת כל פרט, תוכנם של הסיפורים משקף את דברי הרבי כפי שאלו הובנו בשעתו על ידי השומעים והשתמרו בזיכרונם.

MY ENCOUNTER
with the REBBE

אחר כך הוא החל לשאול אותו בנוגע למלחמה - על הגטו, המחנות ועל כל מה שאירע לו שם.

תוך כדי שענה על השאלות הללו, פרץ אבי בבכי, והרבי כרך את זרועו סביבו.

הנושא של עזיבתי את הישיבה מעולם לא עלה. אחרי שסיימו את שיחתם, ניחם הרבי את אבי ואמר לו, "אל תדאג, הכל יהיה בסדר".

אבי מעולם לא דיבר איתי על מה שקרה באותו ערב, אך מאז הוא חדל מלנסות לשכנע אותי לעזוב את הישיבה. רק לאחרונה הוא סיפר לבני חיים על כך, ואחרי שלחצתי אותו, הוא סיפר גם לי. אבי אמר שכאשר הסתיימה היחידות, הוא חש כאילו משא כבד הוסר מעל כתפיו.

כעבור שנים - בשנות תש"מ (1980) המאוחרות - הגענו אחי ואני עם אבי בחול המועד סוכות למרכז חב"ד בברוקלין, בשעה שהרבי חילק 'לעקאח' - עוגת דבש מתוקה לכבוד השנה החדשה. עמדנו בצד והבטנו במתרחש, כאשר הרבי הבחין באבי. הוא עצר את התור לחלוקה, וקרא לו לגשת אליו. הם שוחחו במשך כשלוש-ארבע דקות. הרבי שאל את אבי לשלומו, וביקש להתעדכן במצב העניינים מאז הפעם האחרונה שבה הם נפגשו, אולם אבי לא שיתף אותנו בפרטי שיחה. אולם, הוא כן סיפר לנו סיפור אחר שקשור במנחם בגין וברבי.

אבי היה מיוודד מאוד עם בגין עוד לפני שהתמנה לראש ממשלת ישראל; הוא היה אחד מהתומכים שסייעו לו כספית. פעם - כמדומני היה זה בשנת תשל"ה (1975) - הם נפגשו בפריז לארוחת ערב משותפת. אבי שאל את בגין, "מי לדעתך המנהיג הגדול ביותר של העם היהודי?", ובגין ענה מיד וללא היסוס, "הרבי מליובאוויטש".

אבי הופתע ושאל, "מה מביא אותך לומר כך?" בגין הסביר שכך הוא סבור משום שהרבי הקים מעפר ורומם דור שלם אחרי השואה - הוא סייע לעם היהודי לשוב ולשקם את האמון שלו בעצמו.

ואבי בהחלט יכול היה להזדהות עם הקביעה הזו. בתחילת שנות ה'תש"נ (1990) חווה אבי בעיות כלכליות רבות. הוא השקיע הון עצמי רב בתעשיית הטקסטיל

באוסטרליה, שהחלה לקרוס בעקבות תחרות סינית. הוא ושותפיו החלו את דרכם בחנויות קמעונאיות קטנות, ובהמשך התפתחו והקימו מפעלים לייצור טקסטיל, תעשייה שבה הועסקו אלפי עובדים. לכן ההשלכות מהקריסה הכלכלית שלהם היו די משמעותיות.

שליח חב"ד בסידני, הרב פנחס פלדמן, שכנע את אבי ואת שותפיו לכתוב לרבי, וכך הם אכן עשו. הם סברו שהם כותבים כדי לבקש ייעוץ עסקי, אך במקום זאת הם קבלו משהו אחר.

הרבי הורה להם לבדוק את התפילין שלהם, אך איש מהם לא נהג להניח תפילין בשעתו. הם החלו להקפיד על כך, ובעקבות זאת המצב העסקי שלהם השתנה לטובה במידה רבה, אף שלקח שנים עד שמצבם הכלכלי חזר להיות כמו שהיה.

בעיניי זה פשוט מרתק איך שהם ציפו לקבל איזושהי עצה עסקית מהרבי, אך במקום זאת הם קיבלו עצה מסוג אחר לגמרי. זה היה מאוד אופייני לרבי - לייעץ לאנשים לעשות בעצמם כלי דרכו יוכלו לקבל את הברכה האלוקית.

מר מאיר מוס הוא איש עסקים המתגורר בסידני, אוסטרליה. הוא רואיין בחודש מנחם אב תשע"ו (2016).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויוכבד שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< בתשט"ו (1955) — במענה לאשה שהביעה דאגה מכך שהמורים אינם שבעי רצון ממצבו הלימודי של אחיה, מאחר שהוא מעדיף לשחק במקום ללמוד, כותב הרבי שזוהי תופעה רגילה ומצויה אצל ילדים ובני נוער ולכן אין מקום לדאגה מיוחדת, אלא יש להשתדל להשפיע עליו בדרכי נועם. הרבי גם מיעץ לה שינסו לעורר אותו להשקעה ולרצינות בלימודיו באמצעות תחרות מול חברים בני גילו המגלים יותר התמדה.¹ ד' בשבט

1 אגרות קודש, כרך י, עמוד רצג

ההקדשות שלכם מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org